

## Konsekvensutredning förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om djurhälsopersonal

### A. Allmänt

Det område som de föreslagna föreskrifterna kommer att regleras i dagsläget i följande författningar:

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård, saknr D8.
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, saknr D 9.
- Lantbruksstyrelsens allmänna råd (LSFS 1986:4) för läkemedelshantering inom veterinärmedicinsk verksamhet, saknr D 42.

Ett av målen med de föreslagna föreskrifterna är att de samtidigt som de är juridiskt korrekta samtidigt är tydliga, lätta att läsa och förstå samt lätta att hitta i både för den enskilde och för tillsynsmyndigheterna. Vi föreslår därför att föreskrifterna D 8, D 9 och D 42 även fortsättningsvis kommer att vara tre olika författningar men med en annan uppdelning som styrs av vilka de riktar sig till:

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om djurhälsopersonal, saknr D 33.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om den som utan att tillhöra djurhälsopersonalen yrkesmässigt utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård samt om veterinärs tillhandahållande av läkemedel till sådana personer, saknr D 34.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om veterinärers ordination av läkemedel, djurhållares registrering av uppgifter samt operativa ingrepp som en djurhållare får utföra, saknr D 35.

Denna konsekvensutredning gäller föreskrifterna D 33 men de tre föreskrifterna remitteras samtidigt och ska ses som en helhet. Konsekvenser av att vi tar bort godkännande av kurser för id-märkning av djur liksom immobilisering rör flera föreskrifter men tas bara upp i D 35.

I dokumentet ”Kommentarer till D 33” finns alla ändringar listade per kapitel (förutom rent språkliga ändringar). I denna konsekvensutredning tar vi endast upp de ändringar som kommer att få konsekvenser för användaren. Sådana ändringar

som endast förtydligar vad som redan idag är praxis finns inte med i denna konsekvensutredning såvida de inte innebär någon administrativ börda eller andra ekonomiska konsekvenser.

## 1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

### Vad är problemet?

Nu gällande föreskrifter är inte konsekventa när det gäller vad som behöver delegeras och till vem det får delegeras. Detta hänger samman med vad som ingår i respektive yrkeskategoris formella kompetens. Ett problem är att det idag specifikt regleras att en djursjukskötare endast får märka djur med injicerbar transponder (mikrochip) efter delegering från veterinär trots att detta ingrepp ingår i en djursjukskötares formella kompetens.

Idag får en djursjukskötare vaccinera hundar och katter med ”vanliga” vaccin utan att en veterinär har ordinerat det. Om djuret ska vaccineras med annat vaccin (t. ex mot leptospira) eller om andra djurslag (t. ex kanin) ska vaccineras krävs att en veterinär först ska undersöka djuret och ordinera vaccination innan en djursjukskötare får vaccinera djuret. Det är även otydligt om när en djursjukskötare får immobilisera djur.

Det finns idag inget krav i lagstiftningen på att tillförsel, förbrukning och kassation av narkotikaklassade läkemedel från en veterinärkliniks läkemedelsförråd ska dokumenteras specifikt även om det sker redan idag.

Genom dessa föreskrifter kommer D 8 att upphävas. De flesta bestämmelser som idag finns med i D 8, men inte finns i den här förslagna författningen (D 33) kommer istället att finnas i D 34 eller D 35. En bestämmelse som dock inte finns med i något av förslagen är den om att en veterinär ska rapportera läkemedelsbehandlingar till Jordbruksverket.

### Varför är det ett problem?

Om ett djur måste träffa både en veterinär och en djursjukskötare bara för att det ska vaccineras påverkar det patientflödet negativt. Otydligheten om en djursjukskötare får ge läkemedel för immobilisering leder till en ökad tidsåtgång då den enskilde behöver leta efter information och kontakta oss för att få svar om det.

Med tanke på att narkotikaklassade läkemedel kan missbrukas är det viktigt att hålla extra koll på var rekvirerade narkotikaklassade läkemedel tar vägen. Även om alla djurkliniker, såvitt vi har förstått det, redan idag för en sådan journal är det viktigt att det finns ett krav i lagstiftningen på att det ska göras.

Rapportering av läkemedelsbehandlingar är bland annat ett viktigt verktyg för att kunna följa upp läkemedelsanvändningen i Sverige och speciellt viktig som en del i avelsarbetet för nötkreatur. Därför kan ett borttagande av rapporteringskravet

komma att påverka både möjligheten att följa upp läkemedelsanvändningen och avelsarbetet för nötkreatur. Även om det sedan den 1 april 2023 finns bestämmelser om att veterinärer ska lämna uppgifter om antimikrobiella läkemedel<sup>1</sup> omfattar dessa uppgifter inte alla uppgifter som idag samlas in till Jordbruksverkets system djursjukdata genom veterinärernas rapportering av läkemedelsbehandlingar.

#### Vad är orsaken till problemet?

Orsaken till problemet är att det har blivit vanligare att vaccinera kanin och iller sedan föreskrifterna skrevs samt det blivit vanligare att hundar vaccinerats mot leptospira i samband med resor utomlands. Orsaken till otydligheten runt djursjukskötare och immobilisering är troligen att när nuvarande bestämmelser om immobilisering ursprungligen togs fram fanns inte yrket djursjukskötare och att man inte heller vid senare revideringar har reflekterat över att det kan finnas ett behov av att immobilisera djur som befinner sig på en veterinärklinik.

Orsaken till att det inte längre är möjligt för oss att kräva att veterinärer ska rapportera in andra läkemedelsbehandlingar än antimikrobiella läkemedel är att det saknas stöd i överordnad lagstiftning för att vi ska kunna göra detta.

#### Hur omfattande är problemet?

Delegering omfattar visserligen de flesta veterinärer och djursjukskötare som arbetar kliniskt men vi upplever att det stora problemet är just otydligheten snarare än ett reellt problem med vem som får göra vad.

Eftersom Jordbruksverket ofta får frågor om djursjukskötare och vacciner upplever vi att problemet är tämligen omfattande. Däremot verkar det inte vara ett lika omfattande problem när det kommer till immobilisering.

Vi ser inte att det finns något generellt problem idag med hanteringen av narkotikaklassade läkemedel men bedömer att det ändå finns ett behov av att reglera det.

Omfattningen av att vi inte längre kan begära att veterinärer ska rapportera in samtliga läkemedelsbehandlingar liksom tidigare är stor framför allt för nötkreatursaveln enligt den återkoppling vi har fått från branschen. Även vår egen strävan efter att kunna visa på och följa Sveriges goda djurhälsoläge påverkas.

#### Vad är målet?

Målet är att det ska bli tydligt för var och en om vad som ingår i respektive yrkeskategoris formella kompetens och vad som får och behöver delegeras.

---

<sup>1</sup> Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2023:7) om veterinärers skyldighet att lämna uppgifter om ordinerade eller förskrivna antimikrobiella läkemedel.

Målet är vidare att djursjukskötare när det är lämpligt ska få vaccinera djur utan att en veterinär har ordinerat det samt att en djursjukskötare får immobilisera djur om han eller hon har kompetens för det.

Slutligen är målet att säkerställa att alla kliniker och motsvarande har en säker hantering av narkotikaklassade läkemedel.

### Finns det några motstående intressen?

Vi kan inte se att det finns några motstående intressen förutom när det gäller rapporteringen av samtliga läkemedelsbehandlingar där bland annat flera aktörer har starka önskemål om och behov av att den ska finnas kvar.

### Förslag till lösning på problemet

Genom att först förtydliga vad som ingår i respektive yrkeskategoris formella kompetens blir det tydligt att vissa uppgifter som idag delegeras inte längre behöver delegeras. Enligt de föreslagna föreskrifterna är till exempel en djursjukskötares formella kompetens den kompetens som följer av det som ska ingå i utbildningen i djuromvårdnad enligt Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om behörigheter för djurhälsopersonal<sup>2</sup>. Eftersom både identitetsmärkning och avlivning ingår i utbildningen i djuromvårdnad är det något som ingår i en djursjukskötares formella kompetens och som därför varken ska eller behöver delegeras från en veterinär.

Vi har även förtydligt till vem en veterinär får delegera operativa ingrepp. Förslaget är att en veterinär får delegera enklare operativa ingrepp till djursjukskötare och enklare operativa ingrepp som utförs på hovar till en godkänd hovslagare.

Observera att skälet till att det inte står att en veterinär får delegera operativa ingrepp som utförs i munhålan till en godkänd legitimerad tandläkare är att det ingår i tandläkares formella kompetens att utföra sådana ingrepp. Detta är i praktiken ingen skillnad jämfört med vad som sker idag.

Vi föreslår att liksom nu kommer en veterinär att få identitetsmärka alla djurslag med alla slags metoder. Även en djursjukskötare får identitetsmärka de djur som ingår i deras formella kompetens, dvs främst hästar (inklusive åsnor, mulåsnor och mulor), hund, katt och övriga sällskapsdjur.

I övrigt har vi när det gäller operativa ingrepp tagit bort några märkningsmetoder som inte längre används samt vissa metoder där det finns krav på andra märkningsmetoder enligt annat regelverk. Vi har dessutom efter kontakt med

---

<sup>2</sup> Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2016:9) om behörigheter för djurhälsopersonal (saknr C23).

Svenska djurparksföreningen valt att ta bort möjligheten för veterinärer att få utföra så kallad stäckning då detta är ett ingrepp som inte längre utförs.

Vi föreslår att en djursjukskötare ska få utföra fler vaccinationer utan att en veterinär har ordinerat det samt att en veterinär får tillhandahålla dessa vaccin till en djursjukskötare.

Vi har dessutom förtydligat att en djursjukskötare som har gått utbildning i immobilisering får immobilisera djur i samband med sin yrkesutövning samt att en veterinär får tillhandahålla läkemedel för immobilisering till dem.

Vi föreslår ett krav på hantering av narkotikaklassade läkemedel som i stort sett motsvarar det krav som idag finns för humansjukvården<sup>3</sup>.

För inrapportering av samtliga läkemedelsbehandlingar till vårt system djursjukdata har vi kommit fram till att den enda lösningen är att ta bort bestämmelsen eftersom vi saknar stöd i överordnad lagstiftning.

## 2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekter det blir om någon reglering inte kommer till stånd

### Alternativa lösningar

Det finns några saker där det har funnits önskemål om förändringar men där vi inte har kunnat genomföra de förändringarna. Detta är främst möjligheten att få föra journal på engelska och inte bara svenska.

Då det är brist på djurhälsopersonal innebär det att många veterinärer i Sverige ursprungligen kommer från ett annat land och därmed har bristande kunskap i svenska språket. Dessa veterinärer kan trots det få legitimation under förutsättning att arbetsgivaren bland annat ser till att de får hjälp med att föra journal på svenska vilket dock innebär en ökad börda för arbetsgivaren.

I denna fråga står arbetsgivarens behov av att frigöra tid för annat än att hjälpa utländska veterinärer med journalföring mot andra intressenters behov av att förstå vad som står i journalen. Andra intressenter är i detta fall främst djurhållaren, men även tillsynsmyndigheter, Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, försäkringsbolag samt andra som är anställda på samma ställe som veterinären.

Eftersom det krävs ändringar i överordnad lagstiftning för att Jordbruksverket skulle kunna föreskriva att det är tillåtet att använda engelska som journalföringsspråk har vi valt att låta nuvarande skrivning vara kvar. I utredningen

---

<sup>3</sup> Se 12 kap. 3 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården.

”Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård, SOU 2022:58”<sup>4</sup> tas detta upp och man föreslår även lösningar på det, se avsnitt 7.10.4 i utredningen.

När det kommer till vaccinering kan det ses som ologiskt att en djursjukskötare inte får vaccinera djur mot rabies, men där finns gemensamma bestämmelser inom EU som dels reglerar att det ska vara en veterinär som ger sådant vaccin<sup>5</sup> dels reglerar att vaccin mot rabies alltid ska registreras i djurets pass och att det alltid är en veterinär som ska skriva i passet.

Att ha kvar inrapportering av samtliga läkemedelsbehandlingar när det saknas stöd i överordnad lagstiftning ser vi inte som ett alternativ.

### **Nollalternativet**

Nollalternativet i detta fall skulle vara att behålla nuvarande föreskrifter. Detta skulle till leda till att föreskrifterna inte tar hänsyn till den utveckling som har skett inom djursjukvården sedan nuvarande föreskrifter skrevs. Effekten skulle inte bli så stor för det förslag (D 33) som denna konsekvensutredning omfattar men den skulle bli stor för de båda andra föreskrifterna (D 34 och D 35) som föreslås bli resultatet av denna översyn av nuvarande föreskrifter, se mer i konsekvensutredningarna för dessa föreskrifter.

## **3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen**

### **Djurhälsopersonal**

Dessa föreskrifter riktar sig till alla som tillhör djurhälsopersonalen vilket är följande kategorier:

- Veterinärer inklusive de som arbetar på särskilt tillstånd och de som tillfälligt utövar yrket i Sverige.
- Djursjukskötare inklusive sjuksköterskor godkända för arbete inom djurens hälso- och sjukvård samt de som arbetar på särskilt tillstånd och de som tillfälligt utövar yrket i Sverige.
- Godkända hovslagare.
- Tandläkare godkända för arbete inom djurens hälso- och sjukvård.
- Fysioterapeuter/sjukgymnaster godkända för arbete inom djurens hälso- och sjukvård.

---

<sup>4</sup> <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2022/11/sou-202258/>

<sup>5</sup> Se bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 av den 12 juni 2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003.

## **Företag**

De företag som berörs är de som bedriver verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och har någon som tillhör djurhälsopersonalen anställd.

## **Den offentliga sektorn**

Inom den offentliga sektorn kommer Distriktsveterinärerna att beröras. Även länsstyrelserna kommer att beröras då det är de som har tillsynen över djurhälsopersonalen.

## **4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på**

Föreskrifterna grundar sig på följande två bemyndiganden:

- 2 kap. 3 § förordningen (2009:1386) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.
- 4 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66).

## **5. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen**

### **Ekonomiska effekter**

För ekonomiska effekter se nedan under rubriken Företag.

### **Miljömässiga effekter**

Förslaget förväntas inte få några miljömässiga effekter.

### **Sociala effekter**

Förslaget förväntas inte få några sociala konsekvenser.

## **6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen**

Föreskriftsförslaget är nationella bestämmelser.

## **7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser**

### **Ikraftträdande**

Föreskrifterna beräknas träda ikraft den 1 augusti 2023.

## Informationsinsatser

De särskilda informationsinsatser som behövs i och med denna nya föreskrift är framförallt kring att kravet på inrapportering av läkemedelsbehandlingar, förutom för antimikrobiella läkemedel tas bort. Vi kommer dels att informera på vår webbplats (jordbruksverket.se), dels att ge information till de som kontaktar oss direkt och som är särskilt berörda av detta. Vi planerar dessutom att skriva en artikel i Svensk Veterinärtidning om de nya föreskrifterna när de har beslutats.

## B. Kommuner och regioner

Regleringen bedöms *inte* få effekter för kommuner eller regioner. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.

## C. Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

### 1. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

#### Företag inom djurens hälso- och sjukvård

År 2021 fanns det 1 481 företag inom djurens hälso- och sjukvård<sup>6</sup> enligt data från Statistiska centralbyrån (SCB)<sup>7</sup>. Företagen var fördelade storleksmässigt enligt tabell 1.

Storlek på företag	Antal företag
Mycket stora företag (mer än 500 anställda)	2
Stora företag (200–499 anställda)	2
Medelstora företag (50–199 anställda)	13
Små företag (10–49 anställda)	112
Mikro företag (1–9 anställda)	471
Enmansföretag (0 anställda)	881
<b>Totalt</b>	<b>1481</b>

Tabell 1. Antal företag inom djurens hälso- och sjukvård fördelade på storlek.

Observera att de flesta företag inom djurens hälso- och sjukvård bedriver djursjukvård för något av följande djurslag:

- Hund, katt och övriga sällskapsdjur.
- Häst.

<sup>6</sup> I detta sammanhang räknas endast de företag som bedriver veterinär vård, dvs inte företag som endast bedriver till exempel hovslageriverksamhet eller enbart friskvård för djur.

<sup>7</sup> Kod 75.000 veterinärkliniker:

[https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START\\_NV\\_NV0101/FDBR07N/table/tableViewLayout1/](https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_NV_NV0101/FDBR07N/table/tableViewLayout1/)



- Livsmedelsproducerande djur.

Till exempel håller det ena av de två företag som kategoriseras som mycket stora företag endast på med hund, katt och övriga sällskapsdjur medan det andra även har häst men inget av dessa företag bedriver alltså vård av lantbrukets djur. Det finns dock företag som kombinerar flera djurslag.

## 2. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

### *Journalföring*

Att föra journal över utförda behandlingar är en administrativ börda. Detta krav finns dock redan idag även om vi har förtydligat vad som ska ingå så är det inga nya krav. Inget i föreslagna ändringar innebär någon ökning eller minskning av kravet på att föra journal varför vi inte har räknat på detta.

### *Överenskommelser om delegering*

Att skriva en överenskommelse om delegering innebär en administrativ börda. Detta krav finns redan idag men kommer att minska något med de nya föreskrifterna. Vi räknar med att kostnaden idag är ca 86 700 kr och att denna kostnad kommer att minska med 65 000 kr.

För dessa uträkningar har vi antagit följande:

- Det skrivs endast en överenskommelse om delegering per djursjukskötare oavsett hur många åtgärder som delegeras.
- Det finns 1 150 yrkesverksamma djursjukskötare och alla dessa har ett beslut om delegering för åtminstone avlivning och märkning med mikrochip (injicerbar transponder).
- 25 % av djursjukskötarna har ett delegeringsbeslut för enklare operativa ingrepp (tex normalkastration hankatt och tandextraktioner) – både idag och framöver.
- En överenskommelse om delegering tar 10 minuter att skriva totalt sett.
- En genomsnittlig timkostnad för en veterinär och en djursjukskötare är 452 kr<sup>8</sup>.

### *Dokumentera uttag av narkotikaklassade läkemedel*

Att dokumentera uttag av narkotikaklassade läkemedel innebär en administrativ kostnad. Observera att även om detta är ett nytt krav i lagstiftningen sker denna

---

<sup>8</sup> Timkostnad är uträknad som månadslön\*12 månader/1808 timmar per år\*1,84 i OH-tillägg och sociala avgifter. Månadslön enligt SCB:s statistik är för veterinär = 45 200 kr och för djursjukskötare = 28 900 kr.

dokumentation såvitt vi vet redan idag varför den administrativa bördan i praktiken inte borde öka. Vi uppskattar kostnaden till ca 1 823 000 kr.

För dessa uträkningar har vi antagit följande:

- Uttag av narkotiska preparat sker i stort sett endast för patienter som ska opereras och sådana som är inlagda (eventuella uttag för övriga patienter är försumbart).
- Det finns 1 260 veterinärer i Sverige som i snitt genererar 2,4 uttag per dag<sup>9</sup> vilket ger ca 1 238 800 uttag per år.
- Dokumentation av ett uttag tar 15 sekunder vilket ger ca 5 160 timmar för samtliga uttag per år.
- Uttagen sköts av en djursjukskötare eller en djurvårdare (andelen uttag som sköts av veterinär anser vi vara försumbara när det kommer till att räkna på kostnaden).
- En genomsnittlig timkostnad för en djursjukskötare är 353 kr<sup>10</sup>.
- Den totala administrativa kostnaden blir ca 1 822 000 kr per år.

#### *Särskild konsekvensanalys*

För mer information se även den särskilda konsekvensanalysen.

### 3. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Förlaget innehåller inte några andra kostnader för företagen.

### 4. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Vi kan inte se att regleringen skulle påverka konkurrensförhållandena för företagen eftersom regleringen varken påverkar antalet företag på marknaden, företagens förmåga och incitament att konkurrera eller konsumenters valmöjligheter och beteende.

---

<sup>9</sup> En klinik med 25 anställda veterinärer opererar i snitt 10 patienter per dag som behöver narkotikaklassade läkemedel 2 ggr/dag och har i snitt 10 ineliggande patienter per dag som behöver narkotikaklassade läkemedel 4 ggr/dag =>  $[(10 * 2) + (10 * 40) \text{ uttag}] / 25 \text{ veterinärer} = 2,4 \text{ uttag/veterinär}$ .

<sup>10</sup> Timkostnad är uträknad som månadslön\*12 månader / 1 808 timmar per år \* 1,84 i OH-tillägg och sociala avgifter. Månadslön enligt SCB:s statistik är för en djursjukskötare = 28 900 kr.

## 5. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Bestämmelserna om vad som gäller kommer att bli tydligare rent generellt.

Genom att en djurhållare som ska vaccinera sitt djur i fler fall än idag kan träffa en djursjukskötare direkt utan att först ha träffat en veterinär kommer det att påverka patientflödet positivt och företagets kostnader för veterinärtid. Hur stor ekonomisk betydelse detta kan ha är inte möjligt att räkna på varför denna punkt hamnar här.

## 6. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Vi kan inte se att det finns behov av att ta särskild hänsyn till små företag vid utformningen av reglerna eftersom kostnaderna ökar i proportion till storleken på företaget och små företag således får en lägre kostnad än vad större företag får.

## D. Samråd

### 1. Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Vi har inte haft några direkta samråd för dessa föreskrifter men en hel del av ändringarna bygger på sådant som vi har fått frågor om från olika företag och enskilda veterinärer och djursjukskötare.

När det gäller inrapportering av läkemedelsbehandlingar har vi fått synpunkter genom den tidigare genomförda remissen av Jordbruksverkets föreskrifter om veterinärers skyldighet att lämna uppgifter om ordinerade eller förskrivna antimikrobiella läkemedel, dnr 5.6.16-24292/2022.

## E. Kontaktperson

### 1. Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Gerd Sundström, [veterinarfragor@jordbruksverket.se](mailto:veterinarfragor@jordbruksverket.se)